

Az államháztartás vagyona

2010 március 03. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

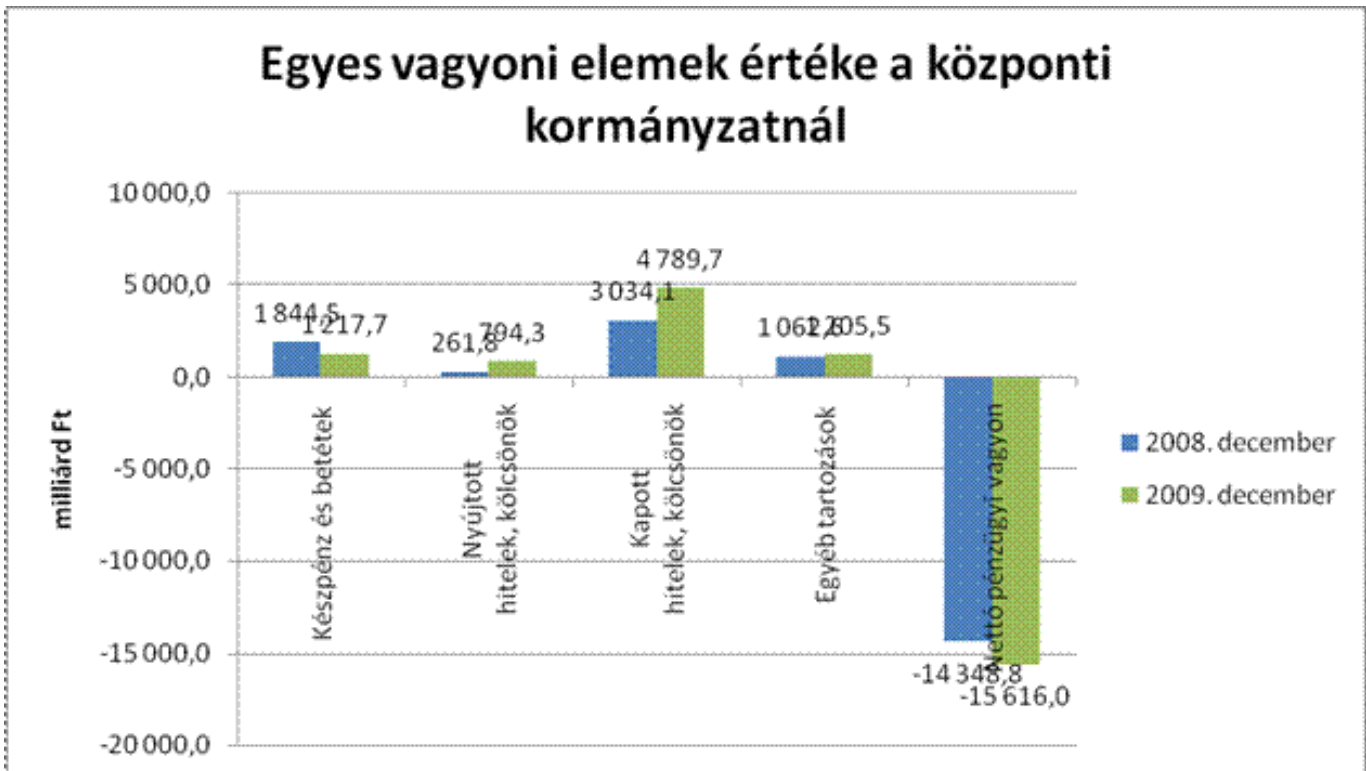
Még nincs értékelve

Mérték

Vajon az államháztartás is úgy működik, mint egy családi költségvetés? Az előző cikkben a háztartások vagyoni helyzetének alakulását vizsgáltam meg. Nézzük meg most az államháztartás vagyoni helyzetének alakulását. (adatok forrása: <http://www.mnb.hu>)

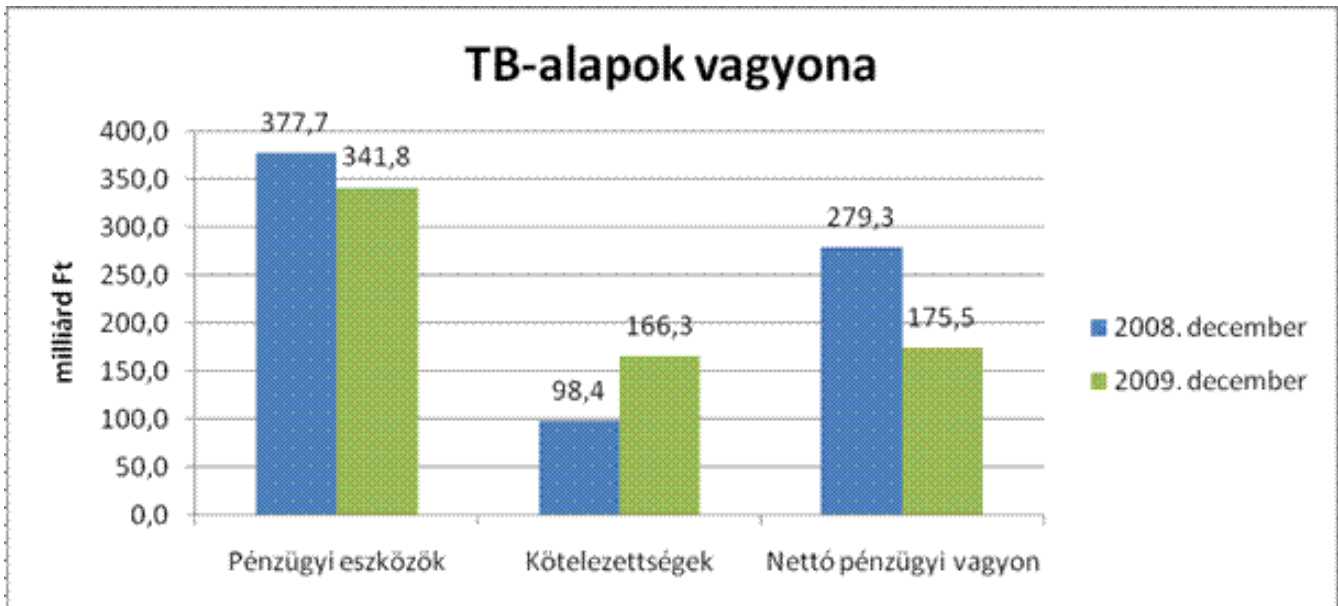
Azt hiszem, senki nem lepődik meg azon, ha azt mondom, az államháztartásnak is úgy kellene működnie, mint minden más háztartásnak: a bevételeiből kellene fedezni a kiadásait. Csak hogy a család „pénzügyminisztere” mondhatja azt, hogy most spórolni kell, ezért gyümölcslé helyett vizet iszunk, vagy csak a jövő hónapban veszünk új nadrágot, esetleg várunk még az autó lecserélésével. Az államnak viszont olyan feladatai vannak, amelyeket akkor is el kell látnia, ha nincs elég bevétele; olyan kifizetései, amiket nem tarthat vissza. Nem mondhatja azt, hogy most spórolni kell, ezért csak a családok 80%-a kapja meg a családi pótlékot; vagy a nyugdíjasok csak a nyugdíj 60%-át kapják kézhez ebben a hónapban; esetleg azt, hogy az iskolákban januárban nem fűtünk, mert nincs pénz. Spórolnia az államnak is kell, és lehet is, de bizonyos kiadásokon nem tud spórolni, és általában ezek a nagyobb kiadások, amelyekből a költségvetési hiány adódhat.

A válság természetesen az államháztartásnál is érezteti hatását. Az alábbi ábra a központi kormányzat (központi költségvetés + elkülönített állami pénzalapok) egyes vagyoni elemeinek alakulását mutatja.

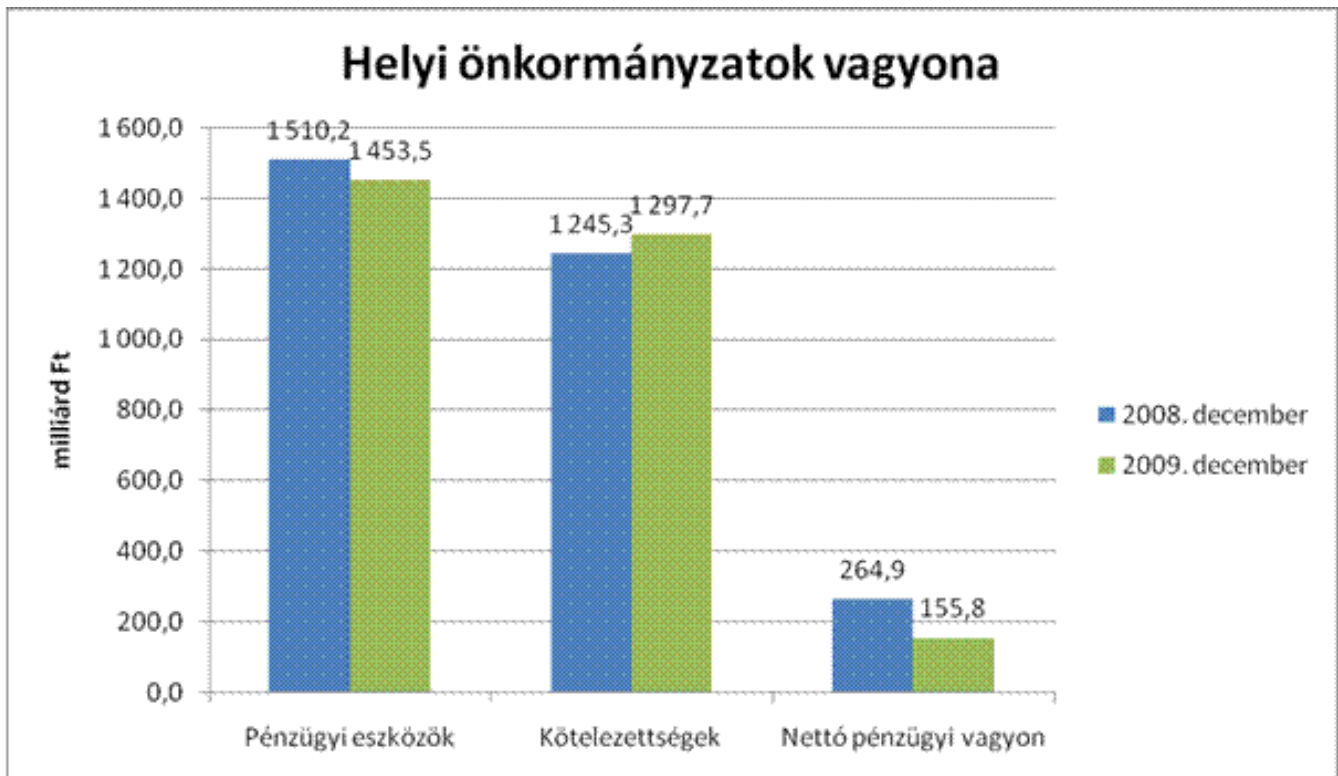
Jól látszik, hogy a készpénz és betétek értéke jelentősen (kb. 30%-kal) csökkent egy év alatt, miközben a kapott hitelek értéke több mint 50%-kal nőtt. A nettó pénzügyi vagyon mindkét év végén negatív, a hiány nagysága ráadásul nőtt.

A TB-alapok vagyona más helyzetet mutat.

Látszólag a TB-alapoknál nincs baj, a nettó pénzügyi vagyon pozitív, bár nagy mértékben csökkent. A pénzügyi eszközök nagy része viszont követelés, pl. a vállalkozásoktól, magánszemélyektől követelt járulékok értéke, nem pedig bármikor rendelkezésre álló készpénz vagy számlapénz. A pénzügyi eszközök értéke csökkent, a kötelezettségek állománya viszont nőtt, tehát a TB-alapok helyzete is romlott egy év alatt.

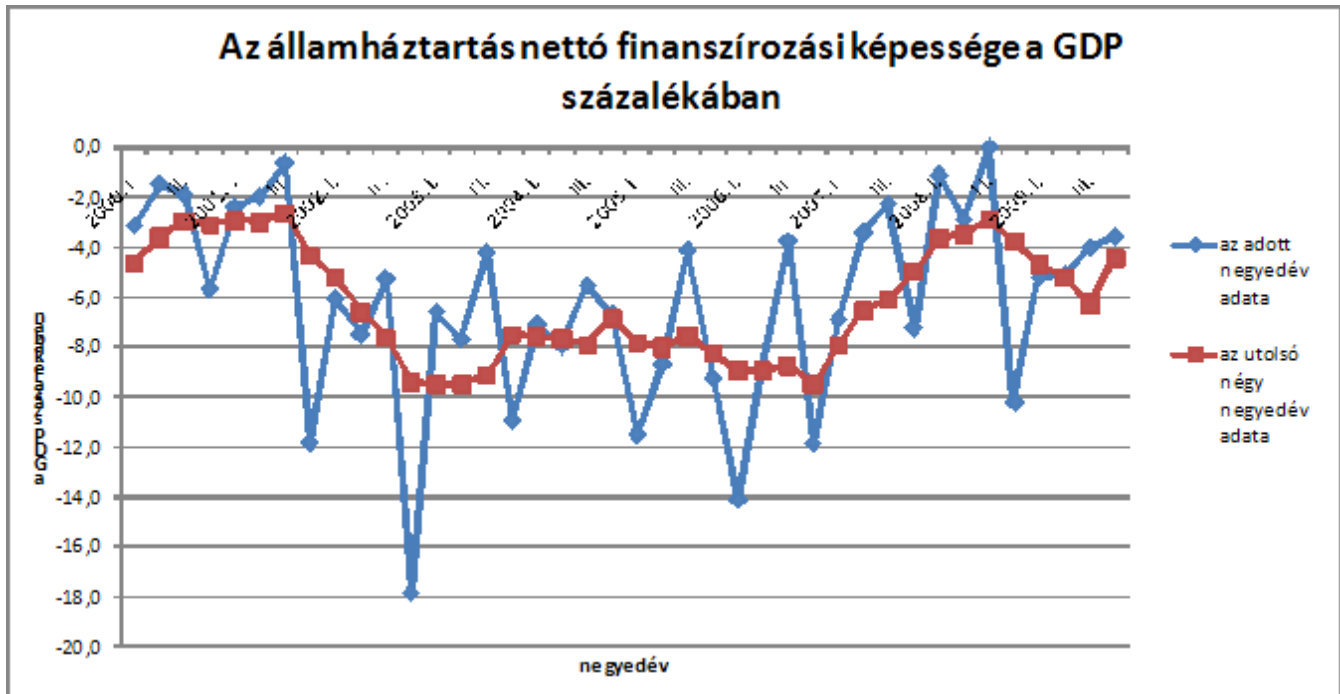
A helyi önkormányzatok helyzete valamivel jobb, mint az államháztartás többi résztvevőjéé.

A helyi önkormányzatok között is van persze több, amelyek adósságokkal küzdenek, és ezek száma sajnos egyre nő. Egyre több önkormányzat kénytelen hitelt felvenni, kötvényt kibocsátani, hogy feladatait el tudja látni, ezt mutatja a középső oszlop, mely szerint a kötelezettségek összege megnőtt egy év alatt. A pénzügyi eszközök állománya viszont csökkent, ami negatív változás. Ezen eszközök nagy része ráadásul tulajdoni részesedés, elsősorban kommunális szolgáltatást végző helyi vállalatok tulajdonrész, melynek értéke kis mértékben növekedett. A bármikor rendelkezésre álló készpénz és számlapénz állománya is csökkent néhány milliárd Ft-tal, nem jelentősen. Összességében az önkormányzatok nettó pénzügyi vagyona pozitív, de csökkenő tendenciát mutat, ami azt jelenti, hogy ha a finanszírozás megoldása várat magára, nagyobb problémák is jelentkezhetnek a

most még jó pénzügyi és vagyoni helyzetben lévő önkormányzatoknál is.

Az államháztartás összevont adóssága (tehát a központi kormányzat, a TB-alapok és a helyi önkormányzatok összesített hiánya) 2008 végén 19.346,4 milliárd Ft volt, ez az érték 2009 végére 20.396,2 milliárd Ft-ra nőtt. A háztartások nettó finanszírozási képessége néhány negyedév kivételével mindig pozitív volt, általában +4% körüli. Az alábbi ábrán az államháztartásra vonatkozóan látjuk ugyanezt a nettó finanszírozási képességet:

A kék grafikon az adott negyedévet mutatja, a piros grafikon az utolsó négy negyedév adatát, kiszűrve a szezonális ingadozásokat. Jól látható, hogy a legeredményesebb negyedévben is csak egyensúlyt produkált az államháztartás, egyébként mindig hiány volt jellemző, a legnagyobb hiány a GDP 18%-át is elérte. Az is leolvasható a grafikonról, hogy az év utolsó negyedévében kicsit jobb a helyzet, mint az év többi részén, ez valószínűleg annak köszönhető, hogy év végén kell a vállalkozásoknak az adóelőlegeket befizetni, ilyenkor realizálódik az adóbevétel nagy része.

A piros grafikonról jól látható, hogy 2008 végéig javult az államháztartás helyzete, ez után viszont a válság éreztette hatását, és 2009-ben jelentősen nőtt a hiány.

A konvergencia-kritériumok teljesítése még elég messze van, egyelőre az EU még elnézi, de a közeljövőben nagyon oda kell figyelni rá, hogy az államadósság csökkenjen, és ezt csak úgy lehet elérni, ha a költségvetés hiánya évről évre alacsonyabb lesz.

N. R. Ágnes

Szerző a Flag Polgári Műhely tagja

<http://kozgazdasz.freeblog.hu>

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
